

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zs. utca 1. sz. (Kisgazdapárt helyiségében) félélem. Tel.: 41-13. Szerkesztőségi hivatalos órák: d. u. 4-11-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Kiadóhivatal: Bajcsy-Zs. utca 1. (Egyesült Kisgazdapárt helyiségében) félélem. Telefon: 41-14. Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6-ig

RÁKOSI MÁTYÁS iránytmutató nagy beszéde a MDP Központi Vezetőségének ülésén

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége február 10-én teljes ülést tartott. Az ülésen Rákosi Mátyás, az MDP főtitkára beszámolt a politikai helyzetéről és a Párt feladatairól. A Központi Vezetőség a beszámolót egyhangúlag jóváhagyta és meghozta a szükséges határozatokat.

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének február 10-én tartott ülésén Rákosi Mátyás a Magyar Dolgozók Pártja főtitkára mondott beszédet „A politikai helyzet és a Párt legközelebbi feladatai” címmel. Rákosi Mátyás beszéde elején megállapította, hogy a nemzetközi

helyzetet a béketábor hatalmas erőgyarapodása jellemzi. Ugyanakkor nyomatékosan figyelmeztetett arra, hogy a béke erőinek minden győzelmé vesztett dühöt vált ki az imperialista háborús gyújtogatók körében, akik annál kétségbeesettebb erőfeszítéseket tesznek agresszív terveik megvalósítására.

Rákosi Mátyás a külpolitikai helyzetről

A magyar népi demokrácia — folytatta Rákosi Mátyás — nem kíméli erőit, hogy a maga országában a béke összes becsületes híveit, tekintet nélkül politikai feltevésekre, vagy vallásukra, tonörítse az emberiséget fenyegető új háborús veszedelem ellen folyó harcra. Mi ennek a harcnak gyakran kerülünk az első frontszakaszába. Ott állunk a Rajk-perrel kapcsolatban, ott állunk, amikor a nyugati imperialisták fenyegető jegyzékeket küldenek, vagy az imperialista befolyás alatt álló hága nemzetközi bíróság elé idéznek bennünket.

A Rajk-per a háborús üstök hatalmas veresége és a béke nagy győzelmé volt. E per után Titók a leleplezett csalók és provokátorok gyűlöletével, fokozott dühvel támadnak bennünket és

mindent, ami szabad, demokratikus és szocialista.

Amerikai gazdák utasítására — és mert saját uralmuk meghosszabbítását remélik tőle — Titók óriási hadsereget tartanak fegyverben. Ebben a hadseregben féltelenül folyik a sovinszta, szovjetellenes, kommunistaellenes uszítás. Minden eszközzel megkísérik a rosszul táplált, kényszermunkára fogott katonák elkeseredését a szomszéd népi demokráciák és a Szovjetunió ellen fordítani. Ezt az óriási hadsereget Tito nemcsak azért tartja fegyverben, mert azt hiszi, hogy a katonaruhába öltözött dolgozókat jobban tudja terrorizálni, hanem azért is, mert a bevonultatottak jelentékeny része különböző ingyenmunkát végez. Ugyanígy kényszermunkára fogják „önkéntes munka” címen különösen a jugoszláv ifjúságot.

A jugoszláv dolgozó nép ellenállása egyre nő Titók kalandor bandájával szemben

Az amerikai imperialisták tudják, hogy Titók uraima ingatag apon áll, nem lesz tartós és a kínai tapasztalatokon okúva, e miatt nem nagyon törik magukat, hogy Tito bandájának, az ígéretek kivül, komoly gazdasági segítségnyújtásnak. Tito janicsárjai ezért, hogy pénzhez jussanak, kíméletlenül letarolják a jugoszláv erdőkét. Rablogazdaságot folytatnak Jugoszlávia bányaközeivel és a kényszermunkával termelt árukat, amelyek az ország gyarmati helyzetének megfelelően szinte kivétel nélkül nyersanyagok, gazdálknak, a nyugati imperialistáknak küldik. Tito janicsárjai, akik feben-vajban fürödnek s akik közt egyre több a háború alatt kitűnt fasiszta, a rekvirálásokat, a kényszermunkát még külön az éhezé elkeseredett lakosság felé gúnyolódva úgy állítják be, mint a szocializmus építését.

Minél több hírünk van Jugoszláviából, annál nagyobb méretűnek mutatkozik az üldözés, amelyet a jugoszláv demokratáknak

kezi szenvedniük. Tito és bandája kezdetben igyekeztek azt a benyomást kelteni, hogy velük szemben az országban nincs komoly ellenállás. Ma már világos, hogy a jugoszláv nép legjobbjainak tizezrei színylődnék a börtönökben, az internálótáborokban, vagy esnek áldozatul a Tito-fasiszták pribékjeinek. Arról is szaporodnak a hírek, hogy a dolgozó nép egyre erőteljesebben, egyöntetűbben utasítja el ezt a bandát, hogy nő velük szemben az ellenállás. Ennek megfelelően Jugoszlávia egyre inkább fasiszta rendőrállammá alakul, amelyben néhány lízezer Titóhoz hasonló rendőrszpieli, provokátor, Gastapo-ügynök, amerikai gazdasági segítségével, és utasítására büncsiben tart egy jobb sorsra érdemes, hősi népet.

A magyar népi demokrácia, élen a magyar kommunistákkal a legnagyobb figyelemmel és rokonszenvvel követi a jugoszláv hazafiak harcát azzal az aljas, kalandor kemandával szemben, amely most idáig nagyszívvel, a jugoszláv nép

véret szívja. Az egész haladó világ rokonszenve és támogatása kíséri azt a harcot, amelynek eredménye nem kéles.

Uj konfliktusunk támadt az Egyesült Államokkal s Angliával, miután a Standard-gyárban sikerült leleplezni és ártalmatlanná tenni egy jelentős kém- és szabotáő bandát, melynek vezetője egy amerikai ezredes és egy angol száados. Az Egyesült Államok imperialistái, akik nem felejtették el azt a vereséget, melyet számukra a Rajk-banda leleplezése jelentett, elkeseredett dühvel lelepleztek erre a leleplezésre. Követelték a „szabadság”, „az emberi jogok” nevében, hogy kémüket azonnal bocsássuk szabadon és nagyobb nyomoték kedvéért bezárták az Egyesült Államokban lévő két magyar konzulátust, azonkívül fenyegetéssel igyekeztek kémüket megmenteni. Az csak természetes, hogy az angol ügynevezett munkáskormány, mely az amerikai trószivizek, hadigyárosok és imperialisták utasítását gyorsan és engedelmesen végrehajtja, csatlakozott ehhez az akcióhoz.

Miről van itt szó? Az amerikai

imperialisták — és hozzátehetem, az amerikai hivatalos körök, nem tagadják, hogy a világ legnagyobb kémhálozatát tartják fenn. Az elmúlt év őszén az Egyesült Államok szenátusának egy tagja azt javasolta, hogy a kémkedésre fordított összeget emeljék fel egymilliárd dollárra. Ezek a kémek ott nyüzsgönek szerte a világban es természetesen Magyarországon is. Ezeket a kémeket az Egyesült Államok kormánya az új világháborús hadsereg előőrseinek, előkészítőinek tekinti és ha közülük egy-egy horogra kerül, természetesen a megmentésükre siet. Az ilyen menő expedícióknak többek közt az a célja, hogy leket öntsön világszerte, így hazánkban is, az angol-amerikai kémekbe, hogy megmutassa nekik, hogy az Egyesült Államok nem hagyják őket cserben.

Mi tehát megértjük, hogy az amerikai sajtó és az amerikai kormány minden egyes kémének segítségére siet. De megvetéssel utasítjuk el azt az álláspontot, hogy amerikai, vagy angol kémek ártalmatlanná tételre a szabadságjogok megsértése, vagy a demo-

krácián ejtett sérelem. Ellenkezőleg: ezeknek az imperialista háborút előkészítő kémeknek a lefogása a béke, a demokrácia, a szabadság elemi érdeke.

A magyar népi demokráciának ezek a kémek még külön a legajásabb és legveszedemesebb elenségei, akik kormányuk megbízásából igyekeznek gazdasági telemekedésünket gátolni, a lehető legnagyobb károkat okozni dolgozó népünknek a feben és megkönnyíteni azt a véres munkát, amelyet kenyéradó gazdáik a harmadik világháború kirobbantásával terveznek.

E kém-gentlemanek minden munkája arra irányu, hogy egy harmadik világháború kirobbantása esetén minél több dolgozó magyar, minél több anya, gyermek pusztuljon el, minél több vér és szenvedés zúdjon a magyar népre. Mi azelőtt népünknek ez aljas és veszélyes elenségeivel szemben, akik mint gazdasági szakértők, vagy diplomaták jöttek hazánkba, meg lehetesen elnézőek voltunk, nem egyszer futni hagytuk őket, vagy megelégedtünk a kiutasításukkal.

Az amerikai imperialisták fenyegetése nem gátol meg bennünket országunk érdekeinek védelmében!

Most azonban az Egyesült Államok kormánya az emberi jogokra és szabadságjogokra hivatkozva már nem kevesebbet követel tőlünk, minthogy tőrjük nyugodtan és megtorlás nélkül kemei garázdálkodását. Mi nem egyszer kijelentettük, hogy bennünket azok az urak, akik gőzerővel támogatják a görög nép lemezárását, akiknek a véres keze nyoma mindent ott látható, ahol a nép szabadságát fojtogatják, akik éppen most Franco és bandájának udvarolnak, nem taníthatnak demokráciára és szabadságra. Most még hozzátehetjük, hogy népünk, szocializmusunk és demokráciánk jogos érdekeinek védelmében semmiféle fenyegetés bennünket meg nem gátol. Gondoskodni kívánunk arról, hogy azok a gentlemanek, akik amerikai-angol, vagy egyéb megpróbáltatására Magyarországon kemkednek, ezt a mesterséget ne sajátjuk az ország vesztételenek és a népnek, mint regente és na horogra kerülnek, megkapják érte azt a szigorú büntetést, amelyet a magyar törvények kiszabnak.

Mi békés, szocializmusunkat építő kcs ország vagyunk és senmi örömrünk nincs abban, hogy hoi Tito-banditák miatt, hoi az angol-amerikai agresszióval és kémkedéssel kapcsolatban vannak konfliktusaink. Mi ezeket a konfliktusokat nem keressük, de szembe nézünk velük. Es ha az Amerikai Egyesült Államok vagy Anglia azt hiszi, hogy fenyegetése, vagy nyomással szabad garázdálkodást biztosíthat nálunk kémeinek, akkor tapasztalni fogja, hogy tévedett.

Ami a hága bíróság előtti,

mely a nyugati imperialisták utasítására illetéktelenül, be akar avatkozni belső ügyünkbe, oda természetesen nem megyünk.

Rákosi Mátyás a továbbiakban rátért tervgárdálkodásunk hatalmas sikereire, majd így folytatta:

A magyar sztahanovista mozgalom fejlődéséért

Az elmúlt esztendő folyamán a termelőszövetkezeti csoportok úttörő munkája megmutatta a szövetkezeti termelés fölényét es ezzel rést ütött a régi előítéleteken. Felbecsülhetetlen szolgálatot tett a téren újra az a segítség,

A szocialista munkamódszerek meggyökerekedése egyike népi demokráciánk legnagyobb sikereinek. Nem véletlen, hogy a front-áttörés ezen a téren megszabóitónak, a magyar nép nagy barátjának, Sztálin elvtársnak nevéhez fűződik. A Sztálin elvtárs születésnapjával kapcsolatos munkafelajánlás az új, biztató jelenségek egész sorát mutatta. A munka feldsített műhelyekben, ünnepélyes keretek között folyt. A munkások nem egyszer legjobb ruhájukat öltötték magukra. A sztálini műszaknemesak a szocialista munkamódszerek győzemes megnyilvánulása volt, de egyben először mutatta mindenki számára érthetően és kézzelfoghatóan, hogy a munka a régi robotból nálunk is a becsület és a dicsőség dolgává vált. Rajta eszünk, hogy a magyar sztahanovista mozgalom erőteljesen fejlőd-jék tovább és segítse nagy vállalkozásunkat, az ötéves tervet minden részletében megvalósítani.

Nem kevésbé jelentős sikereket ért el népi demokráciánk a szocializmus építésének megkezdésében a falun. Számszerűleg ezek a sikerek nem olyan mutatószámok, mint az iparban elérték, de jelentőségüket nem lehet eléggé alá-húzni. Az, hogy szántóterületünk kb. 8 százaléka már a szocialista szektorhoz tartozik és ebből több, mint 300.000 hold szántón már a termelőszövetkezetek, a szocializmus e falusi képviselői dolgoznak, magábanvéve nem fejezi ki a nagy változást. Sokkal jelentősebbnek tartjuk e számnál magánál azt a változást, amely a dolgozó parasztságban belül a termelőszövetkezetek, a társas gazdálkodás kérdésében létre jött.

amelyet a Szovjetuniótól kaptunk. Az a nyolcvantagú parasz-delegáció, amely a múlt év nyarán öt hetet töltött a Szovjetunióban és tévé-felvétele megismerte a szocialista mezőgazdaságot, visszatérése után a dolgozó parasztlakosok százai előtt közvetlen tapasztalat alapján meg tudta cáfolni a

Falun is jelentős sikereket értünk el a szocializmus építésében

Közrejárt: ebben a hangulatváltozásban Pártunknak és a magyar kommunizmusnak nagy tekintélye is. A dolgozó parasztság öt éves tapasztalata alapján meggyőződött róla, hogy mi csak olyat ajánlunk neki, ami érdekében való, ami javára válik.

Ezek a tényezők odavezettek, hogy ősszel ugrásszerűen megnőtt a termelőszövetkezeti mozgalom, hogy néptelenek és szegényparasztlakosok mellett egyre fokozódó számban jelentkeznek a középparasztlakosok. Most már az ország falvainak több, mint egyharmadában vannak ilyen termelőszövetkezetek és megjelentek az első fecskek: az olyan falvak, ahol a földterületek nagyobb részét már termelőszövetkezet keretében művelik meg. A dolgozó parasztság érdeklődése a társas termelés felé fordult és, ami nem kevésbé fontos, a termelőcsoporthoz tagjai — fellelkesülve a szövetkezes eredményei és kézzelfogható fölényén — öntudatosan, magabiztosan, jövőbe vetett bizalommal dolgoznak tovább. A kezdeti tévőzást és bizonytalanságot elfújta a tapasztalat, a siker szele.

Gazdasági eredményeink kö-

A műszaki értelmiség zöme is a szocializmus felé fordult

Sztálin elvtárs művelnek kiadásakor az első kötetét 50.000 példányban nyomattuk. Amikor ezt napok alatt elkapodták, 25.000 példányt nyomattunk utána,

kolhozokra szórt rágalmakat és egyben hirdetőjévé vált a szovjet mezőgazdaság óriási fölényének. Mint az iparban, úgy a mezőgazdaságban is a Szovjetunió segítségével és tapasztalatainak Magyarországra való átültetése adott számunkra felmérhetetlen támogatást.

zött meg kell említeni állami pénzügyeink szilárdaságát, erőteljes fejlődését. Ez a fejlődés biztosítja a forint vásárlóértékének növekedését. Ez is tehetővé, hogy állami alkalmazottaink fizetését több mint negyedmilliárd forinttal emelni tudtuk.

Jelentékeny sikereink vannak szellemi téren. Elsősorban a középiskolákban, a felső iskolákban a dolgozó nép falnak megfelelő helyet biztosítani. A széles tömegek mohón szívják magukba a szocialista kultúrát. Két-három évvel ezelőtt például az amerikai, vagy burzsoa filmek nem női mozitájak jelentékeny része idegenkedve, vagy éppen értetlenül állt a szovjet filmekkel szemben. Most már itt is megtört a jég. A szovjet filmek végre kivívták maguknak a megérdemelt elismerést. Ugyanez vonatkozik a szovjet színdarabokra és a szocialista kultúra minden egyéb termékére. Nem győzzük kielégíteni azt a feltámadt kultúrzsomját, amely nemcsak a marxista-leninista klasszikusokat, de a szépirodalom termékeit is egyformán hévvel és lelkesedéssel követeli.

de ez is kevésnek bizonyult. Ezért elhatároztuk, hogy a sorozat minden kötetét egyelőre 100.000 példányban fogjuk kiadni. Ugyanez a jelenség nyilvánul meg az orosz

nyelv tanításában, amelynek egyik legnagyobb akadályja a jó nyelvtanítók és nyelvkönyvek hiánya. Az irodalom, a költészet, színház film frontján is megjelennek az első komoly kísérletek, a szocialista kultúra magyar hajtásának első eredményei. Megújodott, tudósaink és a dolgozó nép összefogásának jegyében, a Tudományos Akadémia. A szilárd munkafelajánlás megmutatta, hogy a műszaki értelmiség zöme is a szocializmus felé fordult.

Az ideológiai fronton elért első eredmények népi demokráciánk legbiztosabb sikerei közé sorolhatók. Ennek a szocializmus felé fordulásnak egyik eredménye, hogy az állam és egyház elválasztása simán és különböző surlódások nélkül folytatódik.

A Népköztársasági Alkotmányának megfelelő esküt az összes felekezeti papjai rendszeresen tették, a róm. kat. püspökök és rendfőnökök kivételével. Ezek a püspökök és rendfőnökök arra hivatkoztak, hogy ilyen eskü letételéhez felettébb külön engedély szükséges és ennek beérkezéig függőben hagyják az eskütételét. Mi utána néztünk a dolgoknak és megállapítottuk, hogy az összes magyar katolikus püspökök amekkorán nyugodtan fel- esküdtek Horthyra. Előtte van az esküszöveg, amely így kezdődik: „En, dr. Hamvas Endre, mint püspökötök illik, esküszöm a szent evangéliumokra, hogy Magyarország Főméltóságát Kormányzójának hűve leszek.” Az esküt Horthy kezébe tették le és az esküszöveget sajátkezű aláírásukkal erősítették meg. Az utolsó három ilyen eskütétel nem egészen hat évvel ezelőtt, 1944 március 25-én történt. Ezek után kézenfekvő a gyanu, hogy a katolikus főpapoknál az eskü le nem tételében nemcsak formai okok játszanak szerepet. A demokrácia azonban erényeinek és igazának tudatában itt is nyugodtan néz a fejlemények elé.

Megszilárdult népünk egysége

Nem szorul bővebb magyarázatra, hogy ez a fellendülés, melyet az elmúlt négy-öt hónap folyamán a szocialista építés terén tapasztaltunk, elsősorban annak köszönhető, hogy Pártunk figyelmét a termelés kérdéseire összpontosítottuk.

Az a felismerés, hogy a kommunista jó munkájának próbaköve a termelés eredménye, hogy a jól végzett politikai munkát az emelkedő termelés számai ellenőrzik, egyre inkább átmegegy Pártunk köztudatába és vele együtt erősödik az a tudat, hogy most már — mint az ország gazdáinak — megnőtt a felelősségünk. Mindennél, ami ebben az országban politikai, gazdasági, kulturális téren történik, mi vagyunk a felelősök. Minél jobban átértékeljük ezt a felelősséget, minél jobban áthatja ez a felelősségérzet mindennapi munkánkat, annál jobban tudjuk elvégezni a reánk háruló feladatokat, annál inkább meggyorsul a szocializmus építése, dolgozó népünk felvirágzása.

Annak a tudata, hogy a politikai felelősség mellett legalább oly mértékben reánk hárul a gazdasági felelősség is, kiszűrésre, elmélyítésre a kommunista munkát, közelebb vitte a gyárak és tervpadjához és a szövetkezetek föléjéhez. Egyben mutatja az a jelenség annak, hogy Pártunk a feladatok sokoldalúságával és terheltségével együtt nő és fejlődik.

Amikor egészséges Pártunknak ezeket az eredményeket, amelyek elmélyítették és megszilárdították nemzetvezető szerepét, ilyen élesen kidomborítottam, ugyanakkor rá kell mutatnom egy sor hibára, melyeknek kiküszöbölése sürgős, mert tőlünk veszélyeztetné Pártunk további egészséges fejlődését.

Több helyen még virágzik a „jó kutak”-elmélet

Az első tapasztalatunk az volt, hogy Pártunk országosan látható sikere pártszervezeteink vezetőségében fokozatosan erősödő önteltséget eredményezett. Elvtársaink egyre jobban lebecsülték a tömegek levilágosításának és megnyerésének szükségességét és ami ezzel összefügg, lebecsülték az ellenség munkájának jelentőségét is.

Amikor például felvetettük a kérdést, hogy a szabotáló kulákokat miért nem lepézik le erőteljesen a dolgozó parasztlakosok, miért nem igyekeznek meggyőltetni őket a falu lakosságával, a medgyesegyházi termelő bizottság egyik tagja azt válaszolta:

„Nincs nekünk szükségünk az ilyesmi, nem mer senki a védelmükre kelni, legfeljebb az orruk alatt morognak.”

Amikor a pártönkivül tömegek megnyeréséről van szó, ezek az

elvtársak úgy teszik fel a kérdést:

„Azoknak hízolagunk, akik nevettek rajtunk, amikor a csendőrkök vitték beünket?” „Azoknak agítalunk, akik mostanáig nem találják meg az utat a pártunkhoz? Ki van hatalmon hát, nem mi? Ha nem tetszik nekik valaral, hát nem tudjuk őket kényszeríteni?”

Lépten-nyomon tapasztaltuk a parancsolgatást, a tömegek véleményének semmibevételét, az ellenség lebecsülését a pártszervezeten belül is. Nem tartanak rendszeres taggyűlést, a vezetőségek nem számolnak be munkájukról. Sőt, ha a tagság részéről kritikai hangok hallatszanak, akkor ezt a Párt egysége elleni támadásnak, frakciónak minősítik és a bírálót ledorongolják. Az önteltség eredményeképpen az éberség is eltompult.

Azt hiszem, hogy ezek után nem lehet csodálkozni azon, hogy a Viharsarok vármegyél, melyek 1945-ben az élen jártak, pártszervezeteink rossz munkája következtében visszaestek és a legrosszabb megyék közé kerültek. Amikor pártszervezeteinkben elharapódzott az a szellem, amely meggyőzés helyett diktált: nemcsak az ellenségnek, de a tömegeknek, végül saját elvtársainknak is; amelyben nincs pártdemokrácia, ahol nem hallgatják meg, sőt elnyomják a tagság kritikáját és ahol még kevésbé lehet szó önkritikáról, — ott az út lefelé vezet. Ahol elharapozik az önelégültség, az elbizakodottság, az a szellem, hogy elég erősek vagyunk egyedül is, hogy nincs szükségünk a dolgozó tömegek támogatására, ott rögtön meglazul és később elvész a Párt és a tömegek egészséges kapcsolata, Pártunk elszigetelődik a dolgozó néptől.

A kommunista öntudatos, odaadó, szerény munkása Pártjának, osztályának, dolgozó népének. Ez sikereink titka. De ahol ez a szellem meglazul, ott hamarosan felüti fejét a bürokrácia, kikkek, csoportok alakulnak, állásvadász, korrupció keletkezik, háttérbe szorítják az ifjakat, nőket és tomput az éberséggel szemben. Egyszóval jelentkeznek azok a ba-

Minden új vezetőnek időre van szüksége, hogy bedolgozza magát munkakörébe!

A lengyelkápólnai gyilkosság alkalmával, dacára annak, hogy a meggyilkolt Kiss elvtársat néhány hónappal ezelőtt már egyszer megtámadták a kulákok és a meggyilkoltak a kezét hátra voltak kötözve, a helyi elvtársak az első időben nem is gondoltak arra, hogy az ellenség műve lehet. A Standard-gyári kémkedés és szabotázs is sorozatos példák mutatja, hogy az éberségről egyelőre inkább csak beszélünk, de kevésbé gyakoroljuk.

Rá kell mutatnom még egy jelenségre, melyen ha nem változtatunk, feltétlenül súlyos károkat okozhat Pártunknak. Ez a pártfunkcionáriusok fluktuációja, hullámváza. 1945-ben vagy 1946-ban, amikor Pártunk alig, hogy kikerült a föld alól, amikor a kádereket nem ismerték és amikor az ellenséggel folytatott harc rákényszerített benünket arra, hogy egyik napról a másikra éljünk, még menthető volt ez a fluktuáció. Amikor a harc eldőlt és az államgépzetbe, a hadseregbe, a gazdasági életbe fokozottan kellett megbízható elvtársakat küldeni, még mindig értették volt, ha egyik munkakörből gyakran vittük át másik helyre az elvtársakat. Ideje azonban, hogy most már itt is rendet tartsunk, mert a fluktuáció kezd olyan méreteket ölteni pártszervezeteinkben — és hozzátehetem — népi demokráciánk minden területén, hogy folytatása rendkívül komoly veszélyt jelent.

Azzal, hogy egyik beosztásból a másikba rándítjuk funkcionáriusainkat, eleve lehetetlenné tesszük, hogy bedolgozzák magukat munkakörükbe és így magunknak nincs módunk arra,

amelyekkel szemben, ha kíméletlenül fel nem vesszük a harcot, előbb, vagy utóbb, de lejtőre viszik a Pártot.

Mindjárt hozzá kell tennem, hogy ezek a jelenségek, melyeket a Viharsarokban tapasztaltunk, többé-kevésbé a legtöbb szervezetünkben feltehető, ha nem is ilyen tömény formában. Különösen megnőtt a számuk, mióta a harc a reakcióval szemben lényegében eldőlt, mióta biztosan ültünk a nyeregben és mióta elméletileg is megmagyaráztuk, hogy a népi demokrácia lényegében proletárdiktatúra. Azóta nem egyszer hallunk, amikor elvtársaink meggyőzés helyett kényszer akarnak azal indokoltva, hogy „most proletárdiktatúra van”. Mielőtt a hibák részletes taglalására rámennék, idezi akarom azt, amit nagy tanítóink, Lenin és Sztálin erről, a kérdésről mondtak:

„A Párt taktikáját — tanítja Sztálin elvtárs — a munkásosztály bizalma támogatja. A munkásosztály bizalmát pedig nem erőszak szerzi meg — ellenkezőleg, az erőszak megűti azt —, hanem a Párt helyes elmélete, a Párt helyes taktikája, a Pártnak az osztály iránti odaadása a munkásosztály támogatásával kapcsolatban és ama készsége és képessége, hogy a tömegeket jelszavai helyességéről meggyőzze.”

A továbbiakban Rákosi Máttyás hangoztatta, hogy „Még súlyosabb, ha a pártszervezetek a saját párttagjaikkal szemben alkalmaznak vezetői kényszert, ha a meggyőzés helyett diktálják, parancsolgatnak nekik.” Rákosi Máttyás azt mondta, hogy a bürokratikus eljárások eredményeként az új tagjelöltek felvétele sokszor hibásan történt. Változtatni hiba van az ifjak és nők felvétele körül. Irányi kell venni — Komzsmozhoz hasonló — egységes ifjúsági szervezet alakítására, mely az utánbótlás kivételével az ifjúság köréből megkönyvitte.

Rákosi Máttyás ezután hangoztatta, hogy a bürokrácia nem tanul, nem szereti a fejlődő kérdéseket, elnyomja a nőket az ifjakat. Fokozott éberségre hívta fel a figyelmet, majd így folytatta beszédét.

Amellett tudvaló, hogy minden új vezetőnek időre van szüksége, hogy bedolgozza magát. Ez alatt az idő alatt, elkerülhetetlen, hogy a vezető tapasztalatlansága és helyi ismeretelen hiánya miatt lazulás ne álljon be. Az ellenség ezt a lazulást természetesen ösztönösen használja fel.

Ugrásszerűen emelkedett a tanulás vágya

Pártunk győzelmének és dolgozó népünknek a szocializmus felé fordulása következtében ugrásszerűen megnőtt a tanulás vágya. Ezt az egészséges fordulatot mi magunk is serkentettük azáltal, hogy tagságunk elméleti színvonalának gyors emelését követeltük. Ezen a téren igen jelentős sikereket értünk el, az alsó és középkádereink jelentékeny része egészségesen és gyorsan fejlődik. Ugyanakkor azonban itt is történtek hibák.

A tömegek tanulásvágyára azal feleltünk, hogy inkább a mennyiségre, mint a minőségre fektettük a súlyt. Az is előfordult, hogy szervezetek az iskolák, a szemináriumok szervezésénél mechanikusan jártak el. Az önkéntes jelentkezés évét nem tartották szem előtt, hanem gyakran küldtek iskolákra vagy szemináriumokra olyan elvtársakat, kik erre nem jelentek. Az eredmény helyenként az oktatás színvonalának esőkenése és jelentékeny lemorzsolódása volt. Mi tavaly ősszel kb. 300.000 tanulóval kezdtük a pártoktatást. Mikor azonban rájöttünk, hogy túlsókat markoltunk, akkor ezt a számot nem minden zökkenő nélkül 220

A valóság filmjei

Az egész haladó világ ünnepli a szovjet film harmincadik évfordulóját. Magyarországon népe teljes szívvel-leléllel vesz részt az ünneplésben, hiszen rengeteget köszönhetünk a szovjet film példájának és tanulságainak. A szovjet film merőben más film, mint a nyugati országok erkölcsi posványokba fülő, léhán szorakoztató műfaja. A szovjet film művészet nagy emberi és közösségi tanulságokra nevel, tehát igen jelentős segítség abban, hogy felépítsük hazánkban a szocializmust, megteremtjük az új embertípust, amelynek gyakorlati és elvi feltételeit. A magyar dolgozók a szovjet filmet az új embertípust láthatják, amely a Nagy Honvédő Háború önfeláldozásában éppúgy, mint a munka hősiességében vagy a szabad emberi élet örömeiben egy új társadalmi rendet és emberi értékrendszert valósít meg.

Amikor Lenin nagyjelentőségű rendeletével 1919-ben életre hívta a szovjet filmművészetet és Sztálinnal karöltve meghaladta annak irányvonalát is, egy új művészet alapjait vetették meg, egy olyan művészetet, mely a hősi és dolgozó ember komoly szemléletéből és mindennapjaiból szivja életét nedvvel. A szocialista-realista filmművészet fejlődése visszatérőzi a Szovjetunió új emberi és társadalmi rendjének kialakulását.

A harmincéves szovjet filmösszességében és egyes műveiben a szocialista ember értékeiről, újat teremtő léte szépségeiről, a Szovjetunió hatalmas haladó és újító szerepéről, a béke öröknek legyőzhetetlenségéről tanusodik. A szovjet film példamutatóval erősíti mindenki szívében és szemléletében a békéltör egyet, megbontathatlan erejét és biztonságát. A harmincéves szovjet filmet a világ haladó nemzeteivel együtt ünneplő magyar dolgozók életük és munkájuk, emberi biztonságuk és szocialista építésük elemi valóságának tekintik.

Kálló Iván Magyarország új bukaresti követe

A MTI jelenti: A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa Szóll Jenő tk. követ és meghatalmazott miniszert eddigi szolgálatai elismerés mellett felmentette a bukaresti magyar követ ség vezetője alól.

A bukaresti magyar követség vezetésével egyidejűleg Kálló Iván, rendkívüli követ és meghatalmazott miniszert bízták meg. Szóll Jenő követet, a Magyar Népköztársaság kormánya más beosztásba osztja be.

Ma könyvkiállítás és műsoros könyvismertetés az MZSI-ben

A Magyar-Szovjet Társaság a mai napon könyvkiállítás és könyvnapot rendez a Magyar-Szovjet Barátsági Hónap keretében a Társaság helyiségében. A könyvkiállítás reggel 8 órakor nyílik meg. 10 órakor Koczog Ákos ismerteti Szimonov: „Nappalok és éjszakák” című könyvét. Közreműködnek a Csokonai Színház művészei, valamint a MÁV műhely zenekara. A belépés díjtalan.

3 oldal
Dátum: 1959. február 12.

Igyekszik fogunk ezt a munkát gyorsan és alaposan elvégezni, mert azt akarjuk, hogy az előtünk álló nagy feladatokat, mint az elmúlt öt évtized folyamán, a jövőben is sikerrel, eredményesen oldjuk meg. A békétör, a szocializmust építő haladó országok táborának ereje gyorsan nő és a növekvő jelentőségű új feladatok megoldását követeli tőlünk is a történelem. Mi azt akarjuk, hogy a feladatoknak ránk eső részét becsülettel és eredménnyel elvégezzük úgy, ahogy ezt joggal elvárja tőlünk dolgozó népünk, a haladó világ, a hatalmas Szovjetunió és nagy vezérünk, a bölcs, Szeretett Sztálin! — fejezte be beszédét Rákosi Mátyás.

Svájc diplomáciai kapcsolatba kíván lépni a Kínai Népköztársasággal

Peking: Uj-Kína. Max Petitpierre, a svájci szövetségi kormány elnöke és külügyminisztere táviratot intézett Mao-Ce-Tung-hoz, a Kínai Népköztársaság központi népi kormányának elnökéhez és közölte, hogy a svájci kormány diplomáciai kapcsolatokat kíván létesíteni a Kínai Népköztársaság központi népi kormányával. Fejezte, hogy a most Hongkongban állomásozó Sven Stinert kívánja a svájci szövetségi kormány ideiglenes ügyvivőjeként Pekingbe küldeni, hogy ott érintkezésbe lépjen a Kínai Népköztársaság központi népi kormányával.

Li-Ke-Nung, a Kínai Népköztársaság központi népi kormányának helyettes külügyminisztere február 9-én válaszolt Petitpierre elnöknek. Közölte, hogy minthelyt a svájci szövetségi kormány megszakította a kapcsolatokat a Kuomintang-reakciók maradványainak, a Kínai Népköztársaság központi népi kormánya kész diplomáciai kapcsolatokat létesíteni a svájci szövetségi kormánnyal.

Megtalálták a baktérium-ígyver- gyártás központját

Tokió: Az Akahata című japán lap február 8-i cikke leleplezi, hogy a japán baktériumháborús előkészületek központja Tokióban volt, a katonatorvosi akadémia titkos épületében. Itt képezték ki a baktérium-szakértőket, azután Mandzsuriába küldték őket. A laboratóriumnak nagy, földalatti kísérleti üze me volt, ahol baktériumokat tenyésztettek és baktériumfegyvert készítenek. A munkálatokat Isii Siro, volt orvosaltábornagy vezette. Tífusz és egyéb baktériumokat tenyésztettek, tanulmányozták a baktériumok légi terjesztésének módszereit.

Kísérleti célokra több mandzsuri és kínai szabadságharcos fejét konzerválták, de konzerválták több halálra éhezett fogoly egész testét is. Különlleges helyiségekben kb. 20 halálra kínzott áldozatról voltak kísérleti adatok. A baktériumfegyvert futószalag módszerrel gyártották és a kész baktériumfegyvereket a katonatorvosi akadémia pincéjében raktározták. Isii Siro altábornagy maga mondta, hogy ez a gyár mintája volt a baktériumfegyvertáraknak.

Sanghaj: A Vietnami Tájékoztató Iroda jelenti, hogy a Vietnami Demokratikus Köztársaság egész területén erősen készülnek a február 18-iki Szovjet-Kínai-Vietnami Barátsági Napjának megünneplésére. Ezen a napon Vietnamban mindeütt a három nép barátságának szentelt gyűléseket tartanak, amelyeknek megemlékeznek Vietnamban a Szovjetunióval és a Kínai Népköztársasággal létesített diplomáciai kapcsolatokról.

Bar. az ötfő mozgalomban, a brigádmozgalomban és gondoskodjon róla, hogy az öt éves tervet pontosan, részleteiben is végrehajtsuk. Támogassa azt a munkaversenyt, amely április 4-ével, hazánk felszabadításának öt éves évfordulójával kapcsolatban folyik. Ez a munkaverseny lendítse tovább azt a hatalmas kezdeményezést, melyet a magyar dolgozó nép Sztálin elvtárs születésnapját ünnepelte. A felszabadulás öt éves évfordulójára a magyar dolgozó nép szocialista munkájának győzelmével fejezze ki háláját felszabadító, a nagy Szovjetunió és vezetője, a bölcs Sztálin iránt.

A munka frontján külön figyelmet kell szentelnünk azokra a területekre, ahol a Párt gyenge, mint például az építőmunkásoknál. Öt éves tervünk befektetéseknek 40 százaléka esik az építkezésekre és gondoskodni kell róla, hogy ebben a döntő szektorban is megvalósítsuk tervkitűzéseinket.

Keményebb követeléseket kell feltehnünk Pártunk politikai vonalának végrehajtásával szemben. Ma még elég gyakori jelenség, hogy valamely pártfunkcionáriusunk politikai téren harcol a katolikus egyház mögé megbúvó reakció ellen, de nem törődik azzal, hogy felesleges az egyházi adó beszedése körül szorgoskodik. Gondoskodni kell róla, hogy pártfunkcionáriusaink egyéni magatartásával is segítsék a Párt harcát a Kerkáthi reakció és annak ideológiai befolyása ellen. A termelőszövetkezetek elterjedésénél gyakrabban találunk olyan jelenségeket, hogy a faluban szervezteink vezetői a termelőszövetkezeti csoportokat nem támogatják, sőt akárhányszor gútolják, vagy éppen ellenségesen viszonyulnak hozzá.

A termelőszövetkezetek csoportokba való belépés természetesen a jövőben is önkéntes. Önkéntes a kommunizálásra vonatkozólag is; csak az a kommunista feladat, hogy DEFOZS elnök lépjen be, aki a termelőszövetkezetek helyességéről meg van győződve. Emnyiben nem vákózó a helyzet, de minden elvtársunktól megköveteljük csak úgy min; az állami szervektől, hogy a szocializmus építését a falun — melyet a szövetkezeti termelőcsoportok képviselnek — semmi körülmények között ne gátolják, hanem támogatassák.

A továbbiakban hangsúlyozta Rákosi Mátyás a munkásegység védelmének, szorosabbrafűzésének szükségességét. Erősíteni kell a proletármunkások tudatát azáltal, hogy élesen szembezzalunk a magyar szovinizmus és nacionalizmus minden megnyilvánulásával. A magyar népi bölcs vezére ezután így folytatta beszédét:

Bar. az ötfő mozgalomban, a brigádmozgalomban és gondoskodjon róla, hogy az öt éves tervet pontosan, részleteiben is végrehajtsuk. Támogassa azt a munkaversenyt, amely április 4-ével, hazánk felszabadításának öt éves évfordulójával kapcsolatban folyik. Ez a munkaverseny lendítse tovább azt a hatalmas kezdeményezést, melyet a magyar dolgozó nép Sztálin elvtárs születésnapját ünnepelte. A felszabadulás öt éves évfordulójára a magyar dolgozó nép szocialista munkájának győzelmével fejezze ki háláját felszabadító, a nagy Szovjetunió és vezetője, a bölcs Sztálin iránt.

A munka frontján külön figyelmet kell szentelnünk azokra a területekre, ahol a Párt gyenge, mint például az építőmunkásoknál. Öt éves tervünk befektetéseknek 40 százaléka esik az építkezésekre és gondoskodni kell róla, hogy ebben a döntő szektorban is megvalósítsuk tervkitűzéseinket.

A hibák feltárása terén is követjük Lenin és Sztálin útmutatásait

Pártunk helyzetének taglaltását azzal fejezem be, amivel kezdtem. A mi Pártunk egészséges és jól fejlődik. Az, hogy a megítélő hibákról ilyen nyíltan beszélünk, Pártunk erejének egyik jele. E téren is követjük nagy tanítóink, Lenin és Sztálin útmutatásait.

Nekünk most erősíteni kell Pártunkban az önkritikát, a demokráciát, hogy ezzel újra mélyebbre eresszük gyökereinket a tömegek és megszűntessük a tömegek től való elszigetelődés veszélyét. Ezért javasoljuk a Központi Vezetőségnek, hogy az év március 15-től június 1-ig terjedő időben válasszuk meg újra összes pártszervezetünk vezetőségét az alapszervezetektől kezdve a nagybudapesti vezetőségig bezárólag. A küldött értekezések a vezető pártszerveket titkos szavazással választják meg. A választásokon arról kell gondoskodni, hogy friss vér kerüljön a vezetőségekbe, hogy leváltassuk a meg nem felelőket és az utolsó esztendőben a pártunkban, a természetben kifutott dolgozókat, nőket, ifjakat, műszaki értelmiségieket, új erőket ültessünk helyükbe. Ezeken a választásokon a régi vezetőség tartson beszámolóit eddigi végzett munkájáról és gyakoroljon önkritikát. A tagság pedig járja fel és bírálja meg a hibákat. Használjuk fel a választási olyan ellenőrzésre,

amikor a tömegek, a vezetőket ellenőrzik a vezetőket, mutattak rá hibákra és jelöljék ki hibáik kijavításának út-

ját, mint Sztálin mondotta. — A kritika nem kampány, hanem az önkritikával együtt mindenkor alkalmazni kell. A kritika, amit gyakorolunk, legyen építő, ne legyen sekélyes, kicsinyes, ne könynyítsen meg az ellenség munkáját, hanem erősítse a Pártot, fokozza a Párt befolyását és vonzó erejét.

Ez a választás tehát szervezeten összefügg az önelégültséggel, a diktálás, a szerénytelenség, a bürokrácia, a hibák eleni harccal. Különösen a bürokratikus elemek ellen kell felvenni a küzdelmet.

A vezetőség újjáválasztásán elősorban ennek a bürokratizmusnak a kiküszöbölésére törekszünk. Ha vezetőségeink választását jól végrehajljuk, feltétlenül megerősödik a Párt és Pártunk kapcsolata a tömegekkel. Nőni fog az éberség, melyet elatott az önelégültség.

Fokozni kell azt az összlenyűltetbe jött fejlődést, hogy Pártunk politikai tennivalóit mindenütt szervesen össze tudja kapcsolni a gazdasági feladatok megoldásával. Fokozni kell Pártunkban annak tudatát, hogy népi demokráciánk életének minden területén, első sorban gazdasági területén is, a magunk tevékenységét és hogy a jó kommunista politikai munkát a jó gazdasági eredmények igazolják.

Erezzze magát minden kommunista vezető tevékennek azért a gazdasági területért, amelyet reá bízunk és gondoskodjon róla, hogy ezen a területen a legjobb eredményeket érje el. Járjon elő minden kommunista a munkaverseny minden ágá-

szívósan és lankadatlanul támogatják a nyugati imperialistákat, terjesztik a háborús pánikkeltés áhíreit és mint kémeik, szabotálók, cselekvősen is résztvesznek ebben a küzdelemben. Ennélfogva lthton is szakadatlanul küzdeni kell ezek ellen az örök ellen és éberem kell tartani azt a szellemet, amely el van szánva minden eszközzel küzdeni a békéért. Ez a terület, ahol egy emberként magunk mögött tudjuk az egész magyar dolgozó népet. Ha az ellenség meggyőződik róla, hogy a magyar nép elszántan és egyhangulag száll szembe a háborús uszítókkal, ez magában véve hatalmas politikai tényező. Új erőforrása, amelyből a kapitalista országok, sőt a népi demokráciák békétörre is meríthet.

Feladataink elvégzését elvárja tőlünk dolgozó népünk, a haladó világ, a Szovjetunió és nagy vezérünk, a bölcs és szeretett Sztálin

Az elmúlt 15 hónap alatt kétszer volt alkalmunk a magyar dolgozó néprek, hogy a világ haladó erőinek a nemzetközi fóruma előtt kinyilvánítsa békeakarát. 1948 decemberében a Demokratikus Népi Vitezhetszerek

szere csökkentepték. Oktatásunk sikerét még mindig gátolja az a tény, hogy nagyon sok elvtársunk az oktatást a gyakorlati élettől és a párt építésétől elszakította nézi. Fel kell figyelünk arra, hogy helyenként az oktatással — és általában a pártmunkával — kapcsolatban túlerbesléről panaszkodnak. Pártunkban rengeteg a felesleges ülés, a felesleges értekezlet. Az aktivisták agyon vannak terhelve, a ugyanakkor jó, alkalmas és új kérdések munkába állítását elhanyagolják.

Nem egyszer azt tapasztaltuk, hogy munkáskérdéseink, különösen a magasabb funkcióba emeljük őket, nem szívesen tanulnak. Pártunk részéről helyes és célravezető volt az, hogy a hatalmas megszerzése után, ahova csak lehetett, az ipari munkáság, a földművelés, a feltételül szembe kell szállni a hibák nézetével, mely ezzel kapcsolatban néhol lábra kapott, hogy aki proletár, az már tulajdonképpen kész kommunista. Nem árt felidézni Lenin szavait, aki azt mondja: „Szükséges lesz a proletár-

A hibák feltárása terén is követjük Lenin és Sztálin útmutatásait

Pártunk helyzetének taglaltását azzal fejezem be, amivel kezdtem. A mi Pártunk egészséges és jól fejlődik. Az, hogy a megítélő hibákról ilyen nyíltan beszélünk, Pártunk erejének egyik jele. E téren is követjük nagy tanítóink, Lenin és Sztálin útmutatásait.

Nekünk most erősíteni kell Pártunkban az önkritikát, a demokráciát, hogy ezzel újra mélyebbre eresszük gyökereinket a tömegek és megszűntessük a tömegek től való elszigetelődés veszélyét. Ezért javasoljuk a Központi Vezetőségnek, hogy az év március 15-től június 1-ig terjedő időben válasszuk meg újra összes pártszervezetünk vezetőségét az alapszervezetektől kezdve a nagybudapesti vezetőségig bezárólag. A küldött értekezések a vezető pártszerveket titkos szavazással választják meg. A választásokon arról kell gondoskodni, hogy friss vér kerüljön a vezetőségekbe, hogy leváltassuk a meg nem felelőket és az utolsó esztendőben a pártunkban, a természetben kifutott dolgozókat, nőket, ifjakat, műszaki értelmiségieket, új erőket ültessünk helyükbe. Ezeken a választásokon a régi vezetőség tartson beszámolóit eddigi végzett munkájáról és gyakoroljon önkritikát. A tagság pedig járja fel és bírálja meg a hibákat. Használjuk fel a választási olyan ellenőrzésre,

amikor a tömegek, a vezetőket ellenőrzik a vezetőket, mutattak rá hibákra és jelöljék ki hibáik kijavításának út-

ját, mint Sztálin mondotta. — A kritika nem kampány, hanem az önkritikával együtt mindenkor alkalmazni kell. A kritika, amit gyakorolunk, legyen építő, ne legyen sekélyes, kicsinyes, ne könynyítsen meg az ellenség munkáját, hanem erősítse a Pártot, fokozza a Párt befolyását és vonzó erejét.

Ez a választás tehát szervezeten összefügg az önelégültséggel, a diktálás, a szerénytelenség, a bürokrácia, a hibák eleni harccal. Különösen a bürokratikus elemek ellen kell felvenni a küzdelmet.

A vezetőség újjáválasztásán elősorban ennek a bürokratizmusnak a kiküszöbölésére törekszünk. Ha vezetőségeink választását jól végrehajljuk, feltétlenül megerősödik a Párt és Pártunk kapcsolata a tömegekkel. Nőni fog az éberség, melyet elatott az önelégültség.

Fokozni kell azt az összlenyűltetbe jött fejlődést, hogy Pártunk politikai tennivalóit mindenütt szervesen össze tudja kapcsolni a gazdasági feladatok megoldásával. Fokozni kell Pártunkban annak tudatát, hogy népi demokráciánk életének minden területén, első sorban gazdasági területén is, a magunk tevékenységét és hogy a jó kommunista politikai munkát a jó gazdasági eredmények igazolják.

Erezzze magát minden kommunista vezető tevékennek azért a gazdasági területért, amelyet reá bízunk és gondoskodjon róla, hogy ezen a területen a legjobb eredményeket érje el. Járjon elő minden kommunista a munkaverseny minden ágá-

Feladataink elvégzését elvárja tőlünk dolgozó népünk, a haladó világ, a Szovjetunió és nagy vezérünk, a bölcs és szeretett Sztálin

Az elmúlt 15 hónap alatt kétszer volt alkalmunk a magyar dolgozó néprek, hogy a világ haladó erőinek a nemzetközi fóruma előtt kinyilvánítsa békeakarát. 1948 decemberében a Demokratikus Népi Vitezhetszerek

Kijelölték küldötteiket a sztahanovista kongresszusra a debreceni üzemek

Február 26-án lesz Budapesten a magyar sztahanovisták első országos nagygyűlése és tanácskozása, amelyen az ország élelőleg legkiválóbb munkásai és újtói vesznek részt. A tanácskozáson kicserélik tapasztalataikat és megvitálgatják a módokat, hogy minél jobban kiszélesítsék a termelés fokozása érdekében oly jelentős sztahanovista mozgalmat, a szocialista munkamódszereket. A debreceni üzemek is megjelölték a jelöléseket a sztahanovista értekezletre.

A debreceni Vagongyár
dolgozó Bocska Sándor lakatos és Rákos József hegesztőt jelölték. Bocska újításával és magas termelési eredményével tünt ki, Rákos pedig állandóan 290—300 százalékos eredményt ért el munkájával.

A Magasépítési NV-nál
a dolgozók maguk jelölték ki, kik képviseljék őket a sztahanovista tanácskozáson, Kiss István

országos híró sztahanovistát, Géder Sándor építőmunkást, aki 2225 százalékos teljesítményt ért el és Fenyvesi János műszaki értelmiségi dolgozót érte a kitüntetés bizalom.

A Hajlított Bútorgyár
üzemi értekezletén Nemes László kiváló sztahanovistát jelölte. Nemes újtó, magas termelési eredményt ért el és erős politikai fejlettségéről tett tanúságot.

Nyáron már kombájn arat a Hortobágyon

Milliók tétel az első tervév beruházásaiban

Talán mire ezek a sorok napvilágot látnak, már vilánytényben furdik az öreg csárda is a Hortobágyon, mely nagy idők megért, de ilyen még soha, amikor egyik napról a másikra házak nőnek ki a földből, a puszták helyeken díszesen termő kalászatok érlel a sárgán lángoló nap és mindez nem csoda, hanem a természetet is megváltoztató képes építő, szocialista munka eleven valóága.

Hogy mindez megvalósítható, terv kellett. Hogy még hatalmasabb eredmények hozhatók legyenek, terv kell. Az állami gazdaság egy esztendő, tehát a hároméves terv utolsó éve épített itt. És most készítették el az öt éves terv első évének részterveit is. 31 Sztalinvec traktor volt eddig a pusztán, most az első évben újabb öt Universal traktor érkezik, 32 soros velőgépek, kaszálógépek két olyan Windrower rendszerű szénagyűjtő, ami nemcsak kaszál, hanem fel is szedi a szénát, sőt silózza is. De a gépek között legkiemelkedőbb az aratókombájn, amelynek működéséről csodákat mesélnek a Szovietunióban járt parasztküldöttek tagjai. Ez fog a nyáron hatalmasan végigbőrögni a pusztán, hárduva a szocialista mezőgazdaság, a szocialista termelési módok minden eddigi ismert rendszer fölött álló magasabbrendűségét.

Es az építkezések... Minden eddigit felülmúlva, 20 új lakóház 800 000 forint költséggel, Munkáslakások 100 és 100 dolgozó részére, Istállók a legkoroszerűbben felszerelt berendezéssel, melyekre szintén milliókat irányoztak elő. Az építkezések hatalmas összegeket tesznek ki. Számokban a hétnél több forintot közelíti meg az építkezésekre fordított pénz összege. De az építkezésekből a Magasépítési Nemzeti Vállalat való, sőt a falvakat varázsol a puszták helyére.

Kigyullad a fény is. Es ez már csak napok kérdése. Rajtuk Ferenc hortobágyi vállalatvezető mondja, hogy beszéltek a Mátravideki elektromos centrálé igazgatóságával, ahol azt mondták, a villany bekapcsolása már a közeli napokban megtörténik. Mindenütt készen vannak a vezetékek. A körték helyükre illesztve, becsavarva várják, hogy végülösen platinaszállam a fényt árasztó, elektromos tápláló elektromos áram. A kultúrház már fényben furdik. Itt már villany ég. Es ez a világosság eljut a puszták legeldugottabb részébe, a Pentozugba is. Az állatállomány hatalmas méretben növekszik. Ev végére már 30 000 juh lesz a pusztán, és hasonló arányokban nővelek meg a többi állatfajták száma is.

20 ezer hold szántóterületet a legfontosabb növényfélékkel telepítik be, különböző süllyal az ipari növényekre. Az öntözéses rend-

szert bevezetik Bivalyhalom 250, Borsós 750, Mátá 1000, Nádudvar Borzsa 400 holdján. Összesen 4250 holdat tudnak öntözni már ebben az évben a pusztán.

Lisztenő szorjvet akadémikus kísérletét nyomán megindul a fehér magyar fajta tehén keresztneve a piros-tarka fajttal. Ezt hibridizációknak nevezik és elérik vele,

hogy egy bő tejhozamú, jó húsd, viszonylagosokat kitűnően bíró állatfajtát tenyésztenek ki.

Egészen nagyvonalakban így fest az első esztendő terve. Rézleteiben el se lehetne mondani, mert annyira pontos és precíz, annyira kiterjed a gazdaság minden ágára, hogy órákig tartana pusztán a felolvasása is.

Jóak, művészek AZ ALKOTÁS HÁZÁBAN

Kardos László beszél sárospataki élményeiről

Kardos László író, aki éveket ezelt Debrecenben volt tanár és most a Népművelési Minisztérium művészeti osztályának helyettes vezetője, Debrecenben járt, ahol az egyetemen előadást tartott. Debreceni tartózkodása alatt lapunk munkatársa beszélgetést folytatott vele sárospataki élményeiről. Ugyanis Kardos László egy hónapot töltött a sárospataki Rákóczi-várban, az Alkotás Házában, ahol a többi neves magyar művésszel együtt zavartalan munkásságnak szentelhetett idejét.

Munkatársunk első kérdése: Hogyan érejte magát Sárospatakon? — Patakon nagyon kellemes hónapot töltöttem, — kezdte Kardos László. — A népművelési minisztérium az Alkotás Házát a régi Rákóczi-várban pompásan felszerelte, minden kényelemmel ellátta, úgyhogy képzelnem sem lehet a csendet és nyugalmat kívánó írói és művészi munkára alkalmasabb helyet. Minden vendég külön szobában lakik, csak az étkezések voltak közösek.

— A zeneművészeknek külön gyakorlótermek állanak rendelkezésre a Várnak egy távolabbi szárnyában, ahonnan a zongoraszó nem hallatszik át a lakószobákba. De nemcsak a kényelem segít mindenképpen az alkotást, hanem a történelemnek haladó és forradalmi emlékeiben gazdag környezet is. A Vár évszázados tornyai, sok virhat látott falai, titkos folyosói és búvóhelyei mindazokról az évszázadokról beszélnek, amikor a haladó magyar gondolat ádáz harcot vívott az elnyomókkal szemben.

— Kik voltak ott az Alkotás Házában?

— A Patakon eltöltött hónap alatt Szabó Pállal, Képes Gézával, Goda Gáborral, Hunyadi Józseffel és Gergely Sándorral dolgoztam együtt. Rajtuk kívül Antal István, Irsai Vera, Kuryák György, zeneművészek, Rózsa János, Kaszabár Aranka festőművészek voltak ott. Természetesen az írók munkája érdekelt leginkább. Szabó Pál a „Talpalatnyi föld” folytatásán dolgozott. Filmszenáriumot írt. Goda Gábor regényt írt, melyben a felszabadult budapesti vá-

roszára történetét rajzolja meg és ezzel olyan témát visz be írásába, amivel eddig még nem foglalkoztak. Gergely Sándor egy régen elkezdett, befejezetlen regényével akar elkészülni. A fiatal Hunyadi József, akinek most jelent meg a paraszttárgyú filmet írt, Képes Géza Botennek, a bolgár Petőfi-nek verseit fordítja magyarra.

— Sikerként jól kihasználja az egyhónapi pihenést?

— Szerencsés, termékeny hónap volt számomra ez a pataki 30 nap. Sokat írtam, sokat fordítottam. Egy csehszlovák folyóirat számára cikket írtam a felszabadulás utáni magyar irodalomról. A „Csillag” számára kritikát írtam Gorkij nagy regényéről, a „Klim Szamgin”-ről és egy kisebb bevezető tanulmányt az öt évvel ezelt meggyilkolt Gellért Andor Eudre díjonnan kiadásra kerülő novelláskötete elé. Munkám nagyobb részét azonban műfordítások tették. Ezúttal foglalkoztam először tisztelesen a népi demokráciák költőivel és mintegy harminc verset fordítottam magyarra lengyel, cseh, bolgár és albán költőktől.

— A lefordított versek pompásan éreztetik azt az igazságot, hogy a történelmi, társadalmi, gazdasági viszonyok döntően alakítják az irodalom arcát. A népi demokráciák rokoni viszonyai, a társadalmi fejlődésnek egybevető fázisai rokoni szellemet visznek ezeknek a népeknek irodalmába is. Albán, bolgár, cseh és lengyel költőket egyaránt áthatja a szabadságon érzett lobogó öröm és arra való lelkes készség, hogy ezt a szabadságot megvédik. Ezek a költők mind az elragadtatás érzésével fordulnak a népek szabadságának kivívója és fenntartója, a nagy Szovjetunló és Sztálin felé. Bizonyosra veszem, hogy a bolgár, albán, lengyel és cseh versek magyarul is publikálása erősíteni fogja a magyar dolgozó tömegekben a demokráciák népeket való összetartozásáig eddig is eleven érzését.

— Megvolt-e a kellő harmónia a Patakon volt művészek között? — Tökéletesen. Irigységnek,

900 ezer forintos költséggel tatarozzák a városi középületeket

A város műszaki ügyosztálya 900 ezer forintos költséggel munkába adja a városi középületek és iskolák tatarozását. A városi tanács hozzájárult ahhoz, hogy a

műszaki ügyosztály munkabrigádokat szervezzen és ezek a brigádok már március első hetében hozzákezdjenek a tatarozási munkák elvégzéséhez.

Nagy siker mellett nyílt meg a Munkásmozgalmi Intézet kiállítás a Hajduböszörményben

Debrecenben hatalmas, áttűrt siker aratót a Munkásmozgalmi Intézet kiállítását, sokezren tekintették meg, akik tanulnak és elmélyültek a kiállítás anyaga megtekintésénél.

A nagysikerű debreceni kiállítás után a kiállítás értékes anyagát Hajduböszörménybe szállították és ott most nyílt meg a munkásmozgalmi életet feltáró kiállítás. Az érdeklődés Hajduböszörményben is állandóan, több ezer látogató tekint meg a kiállítást. A dolgozó parasztság is komoly érdeklődéssel, együttérzéssel szemléli a munkásmozgalmat fejlődését, harcát, küzdelmét, előrelépését pompásan bemutató kiállítást.

A kiállításnak látt, hogy az EPOSZ-fiatalok szép sikerrel működött a falujukban, tömörítette a dolgozó szegényparasztokat és úgy a felvilágosító munkában, mint a termelés fokozásában élenjáró, eredményes munkát végeztek.

Kulákcsemeték megzavarták az EPOSZ ifjak táncmulatságát

A debreceni megyei bíróság fogházba négy kulákcsemetét szállítottak be, akik előre megfontolt szándékkal, szervezettel megzavarták egy EPOSZ táncmulatságát és eközben gyalázták, becsmérelték a demokratikus rendet. A kulákfiataknak látt, hogy az EPOSZ-fiatalok szép sikerrel mű-

ködött a falujukban, tömörítette a dolgozó szegényparasztokat és úgy a felvilágosító munkában, mint a termelés fokozásában élenjáró, eredményes munkát végeztek.

A kulákfiataknak látt, hogy az EPOSZ-fiatalok szép sikerrel működött a falujukban, tömörítette a dolgozó szegényparasztokat és úgy a felvilágosító munkában, mint a termelés fokozásában élenjáró, eredményes munkát végeztek.

A Corvin áruház betörője átöltözött és a helyszínen hagyta régi ruháját

Közöltük, hogy a múlt nap vakmerő betörés történt a debreceni Corvin Áruházban, a betörő hatalmas mennyiségű ruha-, textil- és cipőárut, bőrkabátot, lehérműt stb. szedett össze. A nyomozás nagy erővel folyik a tettes kézrekerítésére. A nyomozás során kiderült, hogy a tettes a Corvin Áruházban átöltözött, tetőtől talpig újat vitt fel. Ott hagyta a régi öltözékét, és cipőjét, lehérműtől kezdve, télikabátját nyakkezdőig újat vitt fel és abban távozott.

A betörő a következő ruhanevet vitte el és hagyta a helyszínen: fekete télikabát, kopott barsony gallérral, kétsoros, bélelt, Vagszürke színű nadrágot, mindkettő szára kitoldva, hadifolyók viselték ilyen nadrágot. Fehér-fekete-szürke, durva birkagyapjából, házilág kötött zippzárás pullover, amelynek hátulsó része egészen

sötét, a pullover ujjnélküli, nyakos, melyet másszínű szürke gyapjából kötöttek. Egy pár preselt box, 45-ös, használt fekete egész cipő (bakancs), kopott Palma gumisármakkal, az egyiknek talpa lukas, Sötétkék, kifakult fehérpetytyes barhett, házilág készített sál, sötétbarna, drappeszkos nyakkendő, fehér-kék csikozású flanel ing.

Az, aki a ruházatot kapcsán vagy a betörésről, a betörővel kapcsolatban bármilyen tudást és a rendőrség tudomására hozza, adatokat szolgáltat, vagy tud olyan valakiről, aki eddigi a közölt ruhadarabokat viselte és most új ruhadarabokat visel, és ezt közli a rendőrséggel, jutalomban részesül.

A bejelentéseket Rendőrség, I. emelet 59. szám alatt kell megtenni.

A „Tartós békéért, népi demokráciáért” új száma

A „Tartós békéért, népi demokráciáért”, a kommunista és munkáspártok Tájékoztató Irodájának lapja, új számának vezérlőképe a világszerte kibontakozó békeharcot foglalja közre. Hangsúlyozza a harc tömegjellegét és rámutat, hogy a kommunista pártok vezetésével az emberiség történetében először, soha nem látott rövid idő alatt megszületett a béke harca. Ennek szervezőit, arcvonalát, amelynek élén a hatalmas Szovjetunió, a világbéke támasza és zászlóvivője halad. Az imperialista kormányok rendőri elnyomó intézkedéseket tesznek a béke híve ellen. Rájuk szabadják láncos elbékelt, a festszta bandákat, a

labouristákat és az imperializmus egyéb jobboldali szocialista lakóit.

Truman és a merénylőit országokban működő főkörmányzóknak azonban nem sikerült rendőrpertokációkkal és elnyomó intézkedésekkel utat nyitni az új háború számára.

A vezéreltek szavát jól világítja meg a lap első oldalán közölt „Zúzzuk szét a háborús uszítók tervét” című cikk adatait. A francia nép aktív, konkrét háborúellenes cselekményeiről, a béke híveinek lengyelországi, csehszlovákiai, németországi, olaszországi és a világ többi országaiban aratót sikereiről van szó ebben az

Filmrevették Debrecenben

a láthatatlan birodalmat

A debreceni Tudományegyetemnek van egy kézzelírta, egyedi álló az országban — melyet filmre tudják felvenni a baktériumokat, káros és hasznos bacillusokat. Nagy jelentősége van ennek a filmfelvételnek: nagy mértékben viszi előre a tudományos kutatást, új utat, új fejezetet nyit meg a tudományos kutatásunk előtt. A szabad szemmel egyáltalában nem látható bacillusokat vetették fel filmre a debreceni egyetemen, a láthatatlan bacillusokat tették láthatóvá.

Láthatatlan barátaink és láthatatlan ellenségeink. — Így nevezte egyik tudós a bacillusokat. — Ezek mindenütt ott vannak és az emberre nézve hasznos vagy káros munkájukat saját életük végéig. Egy gramm kerti földben félmillió bacillus van, a városok levegőjének minden köbméterében 8000 lakószobánkból 10-15.000, a felkavart városi porban 3-4 millió bacillus található. Egyedül az Óceán közepén és a 4000 méternél magasabb hegycsúcsok levegőjében nincsenek bacillusok...

A teiben fejez után 24 órával köbcentiméterenként 5 millió baktérium található, a kifőzéstől pasztörözött tej is 100.000 baktériumot tartalmaz köbcentiméterenként. Egy pohár vízvezeték vízben is találunk baktériumokat, egy pohár vízzel 1200 baktériumot iszunk meg. És a bacillusok szinte korlátlan mennyiségben szaporodnak. Ha ez a szaporodás igen nagyarányú, akkor az élethez veszélyes válik. Először minden pillanatában szűrésükkel a baktériumok bacillusokkal harcra lépnek — vagy velük szövetkeznek — anélkül, hogy tudnánk róla. A bacillusokat az emberiség a kutatómunka nyomán, az utolsó száz évben ismeri meg: akkor tudta meg, hogy vannak kártévő, ellenes bacillusok és vannak szövetséges, hasznos bacillusok. A kutatómunka arra irányul és szép eredményeket mutat fel, hogy a kártévő és hasznos bacillusokat megismerjük, a kártévőket pusztítsuk, káros működésüket gátoljuk, míg a hasznos baktériumokat szövetségesünkévé téve, növeljük erejét és ezekkel küzdjük le a kártévő károsító bacillusokat. A mindenütt feltehetően bacillusok között vegyessen van ártalmatlan, sőt hasznos és betegségek okozó, kártévő baktérium. Sok bacillusra szükség is van a szervezetnek. Az ember bélcsatornájában megszámlálhatatlan milliárdnyi bacillus él, mint hasznos segítőtárs, nagyrésztük fontos szerepet töltenek a béltartalom felbontásában és az emésztés szabályozásában. Ha a beleinkben élő bacillusokat mind egy szálig kiirtanánk, valószínűleg mi is velük pusztulnánk, vagy legalább is erősen megcsínylenénk a láthatatlan munkatársaink pusztulását. Kis tüdővel azt is mondhatnánk: a mindennapi hasznos bacillusokra, bacillusdagunkra éppen úgy szükségünk van, — mint a mindennapi kenyérre.

A bacillusok jelentősége elképzelhetetlen szaporodó képességéből folyik. A betegségek okozó bacillusok is azzal válnak veszedelmesek, hogy nagy tömegben elszaporodva, az emberre nézve káros, mérges anyagokat termelnek. Ahogy az ember úrrá lett a látható természet felett, úgy igazja le lépésről lépésre a láthatatlan természetet, a bacillusok világát. A munkát elősegíti, hogy modern készülékekkel, nagyítókkal, fényképfilmfelvételekkel láthatóvá tette a bacillusok világát. Nagy léptékekkel vitte előre a megismerést, védekezést a Szojvetunóban folytatott hatalmas és eredményes kutatómunka. Egyedül Leninvárosban a Pavlovról elnevezett intézetben a szovjet kutatók százai dolgoznak a betegségek legyőzésén.

A bacillusok kutatás ipari termelési vonatkozásban is nagy jelentősége van a műtrágyagyártás terén már igen nagy az előrehaladás. A magyar talajtutatók egy csoportja a trágyában élő baktériumok

hasznosításával kísérletezik. Fontos szerep vár a cellulózszelvést okozó talajbaktériumokra is. A cellulóza, faanyag, falevelek, növényi rostok alakjában óriási tömegben kerül a talajba, gondoljunk csak az évenkénti lombhullásra és akkor fogalmat alkothatunk, milyen hatalmas cellulóza mennyiség kerül ezeknek a baktériumoknak keze alá. A cellulóza a talajban elbomlik és ha ezt a bomlási irányítást tudjuk befolyásolni, a tudomány, a hasznos mezőgazdaság sőt szőlőművelésünk is, akkor ennek beláthatatlan nemzetgazdasági jelentősége lesz. És ha megismerjük és parancsolni tudunk a ma még ismeretlen baktériumoknak, a káros és hasznos bacillusoknak, az ember szövetegésére és nem ellenségévé tesszük. — akkor, meghódítva a baktérium világát — a kőz, az emberiség hasznára tudjuk fordítani az emberiség barátja lesz a láthatatlan bacillus...

Dosztojevszkij-muzeum Moszkvában

A moszkvai Dosztojevszkij Múzeumot az egyik legrégebbi kőház épületszárnyában rendezték be, ahol a nagy író született és gyermekévek töltötte. Körülbelül 6000 kiállítási tárgy ad érdekes képet a nagy orosz író életéről és munkásságáról.

Külön érdekessége a múzeumnak a „Pétervári rendőrségi tudósító” egy száma, melyben megjelent az ítélet Petroszovszkij haladójának „Kruszek”-jének (politikai körök) ügyében. E körbe járt Dosztojevszkij is, amiért halálra ítélték. Az ítélet később Szibériába való száműzése és 4 évi fegyházra változtatást, de erről a változtatásról Dosztojevszkij és társai csak akkor értesültek, amikor már a bitófa alatt állottak.

Dosztojevszkij a regyegő tollal író, akit Thomas Mann egyszer Kelet Dantéjának nevezett, regényalkotásain keresztül mindig kifejezte azt a meggyőződését és hitét, hogy győzni fog az igazság.

A SZEMAFOR

zöldet mutatott

— Menetjegyeket kérem leadni...
A fehér és színes bléták szaporodnak Felső-Gyula kezében. A pesti gyorsal érkezettek színes forgataga a kijárón át özönlök a villamosokig. Antán elmozgott az utolsó érkező is előtűnt és Felső-Gyula lassan, néhézkesen megindul az iroda felé. Jobbra merenven biccen. Pillanatra megáll, szemében nincs keserűség, szárai sem mutatnak bánakodást.
Kicsit nehezen esik a járás...
— Mi történt?
— Nézzek csak itt... — erővel odahúzza a kezem — Kopogtatás meg... Felső vas... Műláb.
— Hogyan? — döbbenek meg.
— Szerencsétlenség?
Bólint. Újra fordul.
— Megálljon...
— Tessék.
— Nem mondandó ez?
— Mit?

— Azt, hogy... hegyes történet? De várjon, se itt, menjünk be valami kedeti helyre. Ide az étterembe.
— Jó, nem bánom. Most úgris rátek egy felőrára.
Lassan megindulunk és a terem egyik sarkában álló asztalhoz lepedünk. Jó öt percig egyikünk sem szól semmit. O a gondolatait rendezgeti, aztán megszólal: Halljam, mit szeretne tudni?
— Mindent, amit el tud mondani.
— Megkérlek?
— Talán...
— Mondja azt, biztosan. Azt se bánom. Most elég kalandos ennek a története. A szatmári vonalon teljesítettem akkor szolgálattal. A dátumra is pontosan emlékszem, ilyen napot nem egykönnyen felejt el az ember. 1944 február 24. Nemzetbiztonsági veztettem, melyet Lavocsonara irányítottak. Halálra, halva kocsiból álló szelvény volt és tudtam, hogy ennek a vonatnak nem szabad rendelkezési helyére megérkeznie.

A vonalon a magyar távirat. szoktós jeleket váltottak egymással. A drótok zűmmögését figyeltem, de az számomra nem jelentett semmit. Szatmár Gőzfűrésztől állomáson Halász Ernő forgalmista teljesített szolgálattal. Esz 6 tette meg a döntő lépést...

Követlen Szatmár alá érkeztem már a vonattal, mikor az egyik őrháznál vöröse jelzett vettem észre a nyíl pályán. Lassítottam, a vonat csaknem leállt. Egy ember ugrott mellém a mozdonyra és közölte, hogy szatmári indítam be a legnagyobb sebességgel a vonat és ugorjam le róla. Ez az utasítás. Haboztam. A férfi körben értett az éjszakában. Fokoztam a sebességet de nem hagyta el a mozdonyt. Tudtam, hogy életem legveszélyesebb útját írtam, hogy a halál bármelyik pillanatban bekövetkezhet. De nem akartam csak akkor ugrani, amikor már biztos, hogy sikerült fog... Mert egy pillanatra sem volt már kétségem előttem, hogy a vonat a szatmári holtvágányra terelék és kiskitaják...

A bejáró zöldet mutatott. A szemafor zöldet mutatott. A váltókon vesztettél táncolt, dühöngött a mozdony és nyomában a szelvény. Ekkor pillantottam meg körülbelül a pályán nyugodtan egy hatalmas gyorsvonati mozdonyt. Pokoli sebességgel közeledett. Az összeütközés csak pillanatok kérdése... Átmásztam a szeneskorcsira, egy villanást láttam, valami ellenállhatatlan erő kipöfött helyemről és többre már nem emlékszem.

A többi a kórház ágyon tudtam meg. Halász Ernő szabad pályát jelzett a vonatnak és ugyanez a szatmári adott három német gyorsvonati mozdonyt. Ugyanarra a bejáró vágányra. A lébenemlő fűtettem, hogy nem teljesítettem az utasítást, de a terv sikerült. A kőszem nem látott a német csapatokhoz. Halászt sokáig vallatták, ki akarták végezni de megőrizték és megmenekült. Ma Állomásfőnök a Dunántúlon.

Es amit még el szeretnék mondani magamról, az az, hogy hat év után meg a demokrácia adta meg a kártalanítást az elvesztett lábomért, a demokrácia adott kegyelmet, emberi életet és lakást, és a kenyerünk egyre több, az élet egyre szebb, és így rokkan-tan is dolgozhatom... Hát így történt...

— Van még valami, amit ellelel tettem, pedig hát ez is éppen úgy hozzátartozik, összefügg a történetemmel. Rendték a fizetésemet. Es ez papíron háromszor annyit jelent, mint eddig, a való-ságban pedig nekem mindennél szebbet, drágábbat, az egyre erősödő szocializmus felé haladó szabad Magyarországot.

Kétszer annyit, mint tavaly...

A SZIKRA BESZÁMOLÓJA 1949. ÉVI MŰKÖDÉSÉRŐL

A Szikra 1949-ben kiadott könyveinek példányszáma 30%-kal meghaladja az előző négy évben kiadott Szikra-könyvek együttes példányszámát. Az átlagos példányszám 12.000-ról 26.000-re emelkedett.

A marxizmus-leninizmus klasszikusából 3.061.500 példányban 55 mű, a politikai-nemzetközi munkásmozgalom tárgyköréből 1.533.480 példányban 68 mű, a szépirodalom köréből 957.840 példányban 60 mű, az ifjúsági művek-ből 3.047.100 példányban 142 művet adott ki a Szikra.

A marxista kiadványok átlagos

peldányszáma 56.000 volt, kétszerese az előző évinek, 1949-ben jelent meg Székely Gáspár műveinek első két kötete, 75.000-75.000 példányban, az eredeti szovjet kiadvással megegyező formában.

A politikai kiadványok közül kiemelkedik Rákosi Mátyás „Építjük a nép országát” című új könyve, amely a könyvtásra jelent meg.

A tudományok művek közül külön említést érdemel a „Szojvetunó, a szocializmus országát” című könyv, amely ismerteti a Szojvetunó földrajzát, történelmét, gazdasági és politikai felépítését.

Az 1949-es évben a magyar dolgozók 7.500.000 Szikra-könyvet vásároltak, többet, mint az 1948-ban vásárolt könyvek kétszeresét. A könyvtársárlók zöme a munkásszolgálati sorokból került ki. Emellett a falvak dolgozó parasztsága is elindult már a kultúra, a könyv birtokbavételére. A Szikra megszervezte vidéki terjesztési központjait is. Az 1949. évben 19 központot létesítettek a nagyobb vidéki városokban és fontosabb ipari centrumokban. A Szikra vidéki forgalma 1949-ben elérte a 2.500.000 kötetet.

TÁVOLI PARTOK FELE

„Távol partok felé” címen (Hungaria Könyvkiadó NV.) magyarul is megjelentek M. Muratov elbeszélései híres orosz utazókról. A könyv egyik fejezete megismerteti az orosz hajósok távoli keleti feltekerő útját. Idő: kb. 200 évvel ezelőtti, a 18. század közepe táján.)

Amit látott és tapasztalt, mindent gondosan leírt. Különböző buzgalimat és figyelmet szentelt ama szokatlan tengeri állatok megfigyelésére, amelyek még ismeretlenek voltak a tudósok előtt. E hatalmas tenetű, de ártalmatlan emlősöknek farka a haléhoz hasonlított, s egy pár végtagjuk egyenként két-két pataszzerű nyíl-vánnyá vált. Steller ezeket az állatokat tengeri tehénnek nevezte el. A tengeri tehén napokon át szinte letelezett a partnál és lombozó úszkálva, vízi növényekkel táplálkozott. Am a tengeri tehén súlya létszerte akkora, mint a szárazföldieké; elérte a kétszáz pudot (kb. 32 mázsa). A tengeri marháat a támadások ellen csak rendkívül vastag és kemény, fekete bőre védte meg, amely olyan darabosan érdes, mint az öreg tölgyfa kérge. Csak akkor sikerült nekik az első tehenet elejteni, amikor a bálnavadászok használatos kemény és éles dardát készítették. Húsa módfelett tápláló és ízletesnek bizonyult.

Amint később kiderült, ezek a csodálatos, most már teljesen kihalt állatok kizárólag a Ceandés óceán két szigete mellett fordultak elő: ott, ahol Bering legénysege partra szállt és egy másik közeli sziget környező vizén. A tudomány elfogadta és megőrizte a „Steller-féle tengeri tehén” elnevezésüket. Stelleren kívül egyetlen természetbúvárnak sem sikerült tengeri marháat látnia és leírnia. Steller a sziget növényzetét sárgy fűvel borított terület

mányost, mint az állatvilágot. Alighogy leest a hó, kezdte összehajlítani a növénygyökereit. A botanika tudósai, akik később a szigetet felkeresték, a Steller által szerkesztett növényleírásokban igen kevés pótolnivalót találtak. Steller a növények gyűjtése során különös figyelmet szentelt azoknak a fűveknek, gyökereknek, amelyekből a ekorbutban szenvedő emberek gyógyítására orvosság-főzetet lehetett készíteni.

— Egyikük sem kezdte teljesen egészesnek magát, — beszélt Waxell visszaemlékezésében sorban, — és senki közülük nem nyerte vissza teljes erejét, amíg nem kezdtek el a friss zöldséggel való táplálkozást.

Az élet a szigeten a téli hónapok alatt terhesnek, küzdelmesnek bizonyult. A fagy elviselhető volt, de a rendkívül erős, hideg széljárás lassanként leszállította a földre a hó kúnyhók fedelét, amelyet régi vitorlák rongyaiból és sarki rókabőrrel készítették. Szerfólott gyakran esett a hó és teljesen befedte a vizen úszó fadarabokat, amelyekből tűzfát szokták gyűjteni. Derűs napok nagyon ritkán fordultak elő és a nedves levegő elrothasztotta a hajórol hozott vitorladarabokat.

A tél folyamán még egy utolsó csapás érte a lehorgonyozva vesztelő Szent Péter hajót. Dühös szélrohám a partra dobta. A hajón olyan rész támadt, amit nem lehetett helyrehozni és a homokba oly mélyen vágódott bele, hogy nem voltak képesek kiemelni. Amikor az 1842-ik esztendő tavasza elérkezett és az emberek erőre kaptak, valamennyiüket egy zeli sziget környező vizén. A tudomány elfogadta és megőrizte a „Steller-féle tengeri tehén” elnevezésüket, Stelleren kívül egyetlen természetbúvárnak sem sikerült tengeri marháat látnia és leírnia. Steller a sziget növényzetét sárgy fűvel borított terület

mondja el elgondolását, már éppen lehetne megkísérlelni, hogy Kamcsatkába visszajussanak. A tanács úgy határozott, hogy szétbontják a megsemmült postahajót és annak alkatrészeitől új vitorlást építenek. A tavasz és a nyár túlnyomó része terhes és megfeszített munkában telt el. Az egy-árboros, négy pár evezős kisebb-hajó augusztusra már a part mellett állt. A Szent Péter telegységét sem érte el, de a legényesség is majdnem a felére csökkent: hetvenhét emberből harmincegy elpusztult. A régi hajó ágyúit és az egyéb tárgyakat a parton helyezték el. Az új hajóra felrakták a beszárt tengeri tehénhússal megtöltött hordókat és azt a csekély lisztkészletet, amit hátralévő útkjára félretettek.

Augusztus tizenharmadikán kedvözöre fordult az éz. Waxell hadnagy parancsot adott, hogy a vitorlákat húzzák fel.

A hajó nagyon lassan mutatkozott és a víz hamarosan szivárogni kezdett. Sikerült kámerelni. Egyenesen nyugatnak vették útjukat.

Négy nap múltán feltűnt a távolban Kamcsatka félszigetének magas hegyekkel borított partvidéke. Az új Szent Péter hajó továbbá kilenc nap leforgása alatt a petropavlovszki kikötőbe érkezett. Az emberek az örömtől szinte eszméletlenül eszméltek a tájat, amelyet egy évvel ezelőtt hagytak el. Nemrégiben még alig merték remélni visszatérésüket.

A szigetet, ahol a kapitány-parancsnok kiszervezett, róla neveztek el. Nemcsak Kamcsatkában, hanem Szibériában is hamarosan híre ment, hogy mily rendkívül gazdag a sziget tengeri állatokban. A vadászok a rákövetkező években sietve keresték fel a Bering-szigetet, a nagyvértékű tengeri hód és medvefőka prémek kedvéért, amelyek más vidékeken már alig voltak találhatóak.

